

ADVIES

Beleidsnota Armoede

Datum: **6 augustus 2020**

Advies-nr. **JR/20/14**

Strekking van het advies: Positief mits opmerkingen
Reglement/decreet: Artikel 2 van de afsprakennota tussen stadsbestuur Gent en de Jeugd Raad, goedgekeurd op de gemeenteraad van 23/09/2013
Verplicht advies / spontaan advies / advies op vraag van college van burgemeester en schepenen
Hoe kwam dit advies tot stand? Het advies werd besproken door de leden van het bestuur van de Jeugd Raad
Wie werd betrokken?
Betrokken dienst en/of contactpersoon van de Stad Gent Departement Sociale Dienstverlening
Omkadering (situering, achtergrondinformatie) Nvt
Minderheidsstandpunt (indien nodig) Nvt

De eerste zin van het voorwoord vat onze bezorgdheid jammer genoeg pijnlijk samen: maar liefst 1 op de 5 kinderen geboren in Gent komt terecht in een (kans)arm gezin. Ook de groep dak- of thuisloze jongeren in onze stad neemt alsmaar toe. Het spreekt dus voor zich dat **armoedebestrijding in het algemeen, maar zeker ook bij kinderen en jongeren een belangrijk beleidsthema** is voor de Jeugd Raad. Wij lazen de ontwerpnota van het armoedebeleidsplan daarom met veel aandacht door en bezorgen hieronder ons spontaan advies.

We vinden het een zeer **ambitieuze nota**. Er wordt terecht aandacht besteed aan een **integrale benadering én aanpak van armoede**. Armoede raakt inderdaad aan alle levensdomeinen en dient dus over alle domeinen heen te worden aangepakt. Dat blijkt ook bij het overlopen van de verschillende acties waarop deze legislatuur zal worden ingezet. We kunnen dit alleen maar aanmoedigen.

We zijn ook blij te lezen dat gezinnen met kinderen en jongeren in armoede ook voor het bestuur een prioritaire doelgroep zijn. **Verlies daarbij zeker niet de +18 jarigen uit het oog**. Jongeren die op hun 18^e uit een voorziening komen en 'aan de deur' (klinkt hard maar in vele gevallen is dat

de realiteit) worden gezet. Zij dreigen snel in armoede te vervallen en ervaren vaak nog heel wat drempels om de stap naar hulpverlening te zetten. De hulpverlening is er wel, maar bereikt hen niet.

Hoewel we de ontwerpnota **positief** adviseren, geven we hieronder toch nog graag enkele **opmerkingen en suggesties** mee.

➤ Algemeen

We verwijzen graag nog eens naar ons eerder geformuleerd eisenpakket (cf. Onze Eeuw). Duidelijke communicatie en eenvoudig taalgebruik stond daarin opgenomen als één van onze voornaamste eisen. Nemen jullie dit aandachtspunt ook mee in de definitieve beleidsnota? Bepaalde termen zijn echt heel specifiek voor mensen die in het werkveld staan en vereisen misschien wat **meer duiding** (geïntegreerd breed onthaal, robuuste woningen, wijkbudget, service design...). Om de leesbaarheid te vergroten is het wellicht ook aangewezen dat de tekst nog eens wordt nagelezen op **taal- en schrijffouten**. Hier en daar ontbreken er wat woorden of staan er woorden dubbel geschreven.

➤ Andere opmerkingen (per hoofdstuk)

1. Wat voorafging

Goed dat jullie mensen in armoede zelf en veldwerkers hebben betrokken bij het opmaken van deze beleidsnota. Leggen jullie hen ook nog het resultaat voor? Jullie nemen alle actoren mee in de opmaak en willen hen terecht betrekken bij de verdere uitvoering van het plan, maar de **beleidsnota zelf wordt niet teruggekoppeld**.

3. Recht op sociale zekerheid en bijstand

3.1. Verzekeren dat mensen kunnen voorzien in hun basisbehoeften en hun belangrijkste rechten uitputten

“Door rekening te houden met de kosten van het huishouden (bijvoorbeeld huishuur of kosten voor onderwijs) herverdelen we middelen naar de huishoudens met de grootste noden”. Hoe wordt dit gedefinieerd? Welke **criteria** (naast huishuur of onderwijskosten) bepalen of je wordt gerekend tot een ‘huishouden met de grootste nood’?

Verder op die pagina lezen we: *“Best worden rechten automatisch toegekend”.* Dit kunnen wij alleen maar beamen. We verwijzen daarbij graag naar een passage uit de beleidsnota Publiekszaken (p.14) waarin als uitgangspunt staat vermeld dat de **gegevens moeten lopen en niet de mensen**. *“We gebruiken de gegevens, als we er toestemming voor hebben, om pro-actief stedelijke dienstverlening naar de burger of de ondernemer te bezorgen. Bij de aangifte van een geboorte wordt bijvoorbeeld meegegeven dat de Stad een premie voor herbruikbare luiers heeft. Of bij de bespreking van renovatieplannen krijgen Gentenaars ook meteen alle premiemogelijkheden mee”.* Wij juichen dus zeker de gelijkaardige inspanningen rond het **automatisch toekennen van kortingen** in het stedelijk onderwijs voor

gezinnen met een leefloon of in budgetbeheer of -begeleiding toe. Hopelijk wordt die lijn snel verder getrokken naar andere beleidsdomeinen.

Voor die domeinen waar het automatisch toekennen van rechten vooralsnog niet mogelijk is, lijkt het ons alvast een stap in de goede richting om de **info** (zowel wat het bestaan van kortingen en premies zelf als wat bv. de organisatie van de rechtenateliers betreft) **tot bij de mensen zelf te brengen**. Besteed dus zeker ook voldoende aandacht aan het **kenbaar maken** van de geplande acties. Diezelfde bedenking maakten we ons overigens bij een groot deel van de geplande acties en initiatieven: **zorg dat de mensen op de hoogte zijn van het bestaan ervan!** De ontwikkeling van een digitale tool is daarbij zeker een stap in de goede richting, maar vergeet ook de **mensen niet die geen toegang hebben tot of kennis hebben van digitale kanalen**. Besteed ook voldoende aandacht aan **anderstaligen**.

Wat betreft het garanderen van voedselondersteuning en noodhulp zijn wij enthousiast te lezen dat **ook Gentenaars in buitenwijken** toegang zullen krijgen tot het aanbod dankzij de mobiele initiatieven. We uiten ook graag onze **waardering voor het project Foodsavers**. Graag meer van dat!

3.2. Garanderen van hulpverlening op maat voor Gentenaars in armoede

“Vandaag behandelen we in onze onthalen meer dan 18.000 sociale vragen per jaar. De maatschappelijk werkers van het welzijnsonthaal luisteren naar de noden van de vraagsteller”. Is er **zicht op wie die vraagsteller juist is?** Maken hier veel jongeren gebruik van?

Het inzetten op vindplaatsgericht werken door het welzijnsonthaal van de Sociale Dienst kunnen we alleen maar aanmoedigen, maar hoe gaan jullie dat **concreet** aanpakken?

We zien ook heel veel opportuniteiten in het principe van ‘Geïntegreerd Breed Onthaal’. Er is immers **nood aan meer en betere samenwerking én afstemming over wat welke dienst doet** (kennisuitwisseling). Een belangrijke opmerking daarbij is dat de **diensten ook onderling vertrouwen moeten hebben in elkaar** (zonder de drang alles over te willen nemen).

3.3. Elk kwetsbaar gezin aan boord

“Stad Gent maakt het aanbod preventieve gezinsondersteuning in Gent beter gekend”. Prima, maar ook hier rijst de vraag **hoe dit concreet zal worden aangepakt**.

3.4. Jongeren in armoede krijgen extra ondersteuning

“Dit komt onder meer omdat het schakelpunt van minder- naar meerderjarigheid voor hiaten in de begeleiding zorgt. Jongeren bouwen zo schulden op, komen terecht in armoede of worden dakloos.” Dit is **zó belangrijk** om aan te pakken!

“Gent wil zich in 2024 kronen tot Europese jongerenhoofdstad. We verliezen kwetsbare jongeren hierbij niet uit het oog.” Voor ons is dat een **evidentie!** De zin lijkt ook een beetje los te staan van de rest van de nota... Wat heeft dit concreet te maken met extra ondersteuning voor jongeren in armoede?

“Jongeren met een (ex)-verslavingsproblematiek die willen werken worden intensief begeleid door een casemanager van de deelwerking Perspectief. Ankerkracht biedt intensieve en integrale ondersteuning aan meer dan 100 jonge anderstalige nieuwkomers. Tiernermoeders krijgen begeleiding door een mobiele tiernermoederwerkster van vzw Lejo”. Ook nu weer: zijn de jongeren voldoende op de hoogte van het bestaan van deze initiatieven?

4. Recht op menswaardig wonen

Algemene opmerking: het inzetten op duurzame en kwaliteitsvolle woningen die langdurig kunnen worden gebruikt lijkt ons heel belangrijk. Daarnaast vinden wij het **jammer hoe bepaalde woonvormen stigmatiserend aanvoelen puur op basis van de gekozen vorm, kleur of uitzicht**. Wordt daar ook over nagedacht zodat elke woning er ‘normaal’ uitziet?

4.1. Het aanbod aan betaalbare huurwoningen voor Gentenaars met een laag inkomen vergroot

“Samen met de sociale huisvestingssector in Gent maakt de Dienst Wonen een masterplan Sociaal wonen op.” Wordt dit ook **afgetoetst met (potentiële) gebruikers?**

In dit stukje missen we een beetje de **extra aandacht voor jongeren die op straat komen te staan zonder alternatief**. Kwetsbare ouderen worden hier benadrukt, maar wat met kwetsbare jongeren? Dit komt wel kort (doch niet specifiek gericht op jongeren) aan bod in 4.4. (Dakloze Gentenaars maximaal ondersteunen naar re-integratie). Misschien kan er in dit opzicht wat meer worden ingezet op ‘**veilige plekken**’ waar ze even de tijd krijgen om tot rust te komen. Housing first lijkt ons daarbij inderdaad een essentieel uitgangspunt! Ook het **koppelen van wonen aan werken/zinnvolle vrijetijdsbesteding** door de jongeren bv. in te zetten bij een renovatietraject (renoveren van leegstaande woningen waar ze ook tijdelijk kunnen wonen) biedt volgens ons heel wat opportuniteiten op het vlak van zelfredzaamheid en het empoweren van de jongeren zelf.

4.3. De woonzekerheid van kwetsbare huurders stijgt

“Mensen met een migratieachtergrond of met een leefloon ervaren soms discriminatie”. We kunnen ons vergissen, maar dit lijkt ons eerder een **understatement**. We juichen de praktijktesten op de huisvestingsmarkt alleen maar toe. Maar stellen ons (net zoals bij de praktijktesten op de arbeidsmarkt) evenwel **de vraag welke negatieve gevolgen hieraan verbonden worden?**

Goed dat er aandacht is voor de negatieve gevolgen (mogelijks verlies van uitkeringen) van kostendelend samenwonen!

5. Recht op arbeid

Wat dit hoofdstuk betreft, verwijzen we graag naar ons **advies op de beleidsnota Werk en Sociale Economie** van schepen Bram Van Braeckvelt.

6. Recht op onderwijs

6.1. Versterken van kwalitatieve en toegankelijke kinderopvang voor kwetsbare gezinnen

Enkel positieve noten hier.

6.2. Extra onderwijskansen voor kinderen in armoede om de armoedecirkel te doorbreken

“Stad Gent bundelt onder de vlag ‘Operatie Geslaagd’ de krachten met vertegenwoordigers van scholen en partners uit onderwijs, werk, welzijn en vrije tijd om vroegtijdig schoolverlaten aan te pakken. Een op zeven jongeren verlaat momenteel het Gentse onderwijs zonder kwalificatie. Zij komen in een zeer kwetsbare positie terecht in onze samenleving en op de arbeidsmarkt.” We kunnen deze actie alleen maar toejuichen, want één op de 7 jongeren is veel. We weten evenwel niet echt wat er wordt bedoeld met ‘aan te pakken’. Dat zal waarschijnlijk te lezen zijn in de beleidsnota van onderwijs, veronderstellen we?

7. Recht op maatschappelijke en culturele ontplooiing

7.1. We bouwen samen met Gentenaars in armoede aan toegankelijke vormen van inspraak en co-creatie

Hierover gingen we reeds in gesprek met schepen Astrid De Bruycker. **Outreaching werken** zal hierin bepalend zijn. Naar hen toe stappen i.p.v. de mensen naar jullie te laten komen. Experimenteer.

7.2. Extra kansen op vrije tijd voor alle Gentenaars in armoede

Waak erover dat het gebruik van de UiTPAS zowel voor kleinere organisaties als voor jeugdverenigingen altijd **administratief eenvoudig** blijft.

“Via de subsidie voor Participatie en Sociale activering helpt de Sociale Dienst cliënten met financiële drempels naar vrije tijd die niet wordt gedekt door de UiTPAS”. We vallen misschien in herhaling, maar investeer aub in het kenbaar maken van dit initiatief. Doorheen de nota zijn zoveel mooie initiatieven te lezen, maar ook voor ons klonken er veel daarvan totaal onbekend.

“Alle kinderen en jongeren zijn welkom in elke jeugdwerking, inclusie is het uitgangspunt.” Hou hier zeker ook rekening met de draagkracht van de jeugdwerkingen. Ze hebben niet allemaal de **draagkracht** om inclusief te zijn. Inclusie kan (en moet) een uitgangspunt zijn, maar ga er gewoon niet van uit dat het overal zo is en investeer dus voldoende in het wegwerken van drempels en het bouwen van bruggen.

“De jeugddienst zet in op capaciteitsuitbreiding van het jeugdwerk, versterking van kleine groepen en meer aandacht voor initiatieven voor en door jongeren. Blinde vlekken waar momenteel geen jeugdwerk aanwezig is, worden aangepakt.” Op die blinde vlekken partners vinden om samen te werken kan al interessant zijn, partners die de buurt al kennen.

Goed dat er ook blijvend wordt ingezet op outreachende sociaal-sportieve werkingen zoals KAA Gent Foundation, Sportaround en Move9000. Al vinden we het bijzonder **jammer dat er plannen zijn om de werking van Move9000 in bepaalde wijken af te bouwen of zelfs volledig af te schaffen.**

7.3. Vervoersarmoede aanpakken

Kan er niet iets worden gedaan met al die fietsen die momenteel staan te verloederen in loods? Deze terug op punt laten zetten en een bepaald uitleensysteem uitwerken? **We kijken uit naar het vervoersarmoedeplan!** We zijn daarbij vooral benieuwd hoe er werk zal worden gemaakt van ‘het wegwerken van financiële drempels tot duurzame vervoersmodi’ en ‘het verbeteren van de toegankelijkheid’ ervan.

8. Armoede is geen eigen keuze. Gent solidair tegen onderbescherming.

“Jaarlijks bereikt de Sociale Dienst minstens 50.000 Gentenaars met sensibiliseringsacties die Gentenaars bewust maakt over armoede, de achterliggende oorzaken en de effecten ervan. Jaarlijks is er minstens een stadsbrede campagne naar aanleiding van 17 oktober, werelddag van verzet tegen armoede”. Jullie bereiken misschien minstens 50.000 Gentenaars met jullie acties, maar wat is het échte **effect** daarvan? Veel mensen kunnen sensibiliseringsacties zien en opmerken maar blijft het hen ook bij?

“Het (armoede)beleid is er niet enkel vóór mensen in armoede, maar moet ook mee door hen vormgegeven worden.” Klopt en kunnen we enkel maar toejuichen, maar neem alle generaties hier in mee. Van jong tot oud.

Afsluitend willen we stad Gent aanmoedigen om drempels die mensen in armoede ervaren niet alleen te signaliseren bij hogere overheden, maar zeker ook om die hogere overheden te **responsabiliseren!**

Jeugdige groeten en tot binnenkort.

Maité Coppens
Voorzitter

Lieselot Depredomme
Voorzitter